

A kézhigiéne fejlesztési lehetőségei a Kézhigiénés Önértékelési Rendszer (KÖR) eredményei alapján

Betegbiztonsági Világnap

2022. szeptember 15.

Szeberényi Katalin, dr. Hajdu Ágnes

NNK Járványügyi és Infekciókontroll Főosztály

Infekciókontroll és Kórházi-járványügyi Osztály

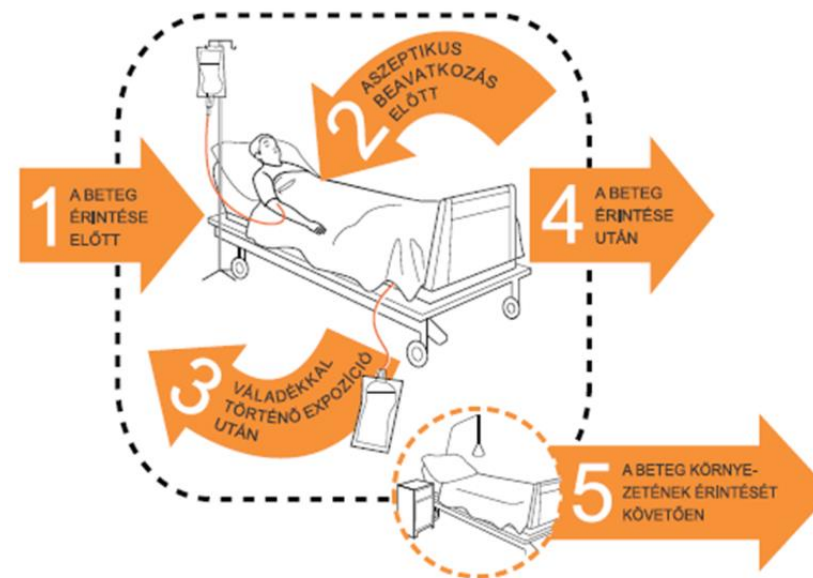
Biztonságos gyógyszerelés és kézhigiéne

Alapszabály: Megfelelő gyógyszert, - adagban, - időben, - módon, - betegnek.

Felmerül-e a kézhigiéne szerepe a biztonságos gyógyszerelés kapcsán?

A higiénés kézfertőtlenítés sajnos több intézményben nem alapvető része a gyógyszerelési protolloknak...

Az intravénásan alkalmazott gyógyszerek előkészítése és/vagy beadása előtt minden esetben higiénés kézfertőtlenítést (alkoholos kézbedörzsölés) kell végezni, majd indikációtól függően steril vagy vizsgálókesztyűt kell húzni! A feladat végeztével és a kesztyű levétele után ismételten higiénés kézfertőtlenítést kell végezni!

Biztonságos gyógyszerelés és kézhigiéne

A biztonságos gyógyszerelés protokolljának betartását vizsgáló nemzetközi tanulmányok közül több megállapította, hogy

**az intravénás gyógyszerelés során az egyik leggyakoribb hiba:
a kézfertőtlenítés elmulasztása!**

Inkább a gyógyszerelést megelőző kézfertőtlenítés elmaradása a jellemző, mintsem a gyógyszerelés utáni kézfertőtlenítés elmaradása.

- *Bernadette Schutijser: Nurse compliance with a protocol for safe injectable medication administration: comparison of two multicentre observational studies (2017, Dánia)*
- *Karen Slater MPHTM: Hand hygiene and needleless connector decontamination for peripheral intravenous catheter care – time and motion observational study (2019, Ausztrália)*
- *Mendes JR: Types and frequency of errors in the preparation and administration of drugs (2018, Brazília)*
- *Júlian Katrin Albuquerque de Oliveira: Patient safety in nursing care during medication administration (2018, Brazília)*

WHO kézhigiénés önértékelő rendszer

fekvőbeteg-ellátó
intézmények számára

Nemzeti Kézhigiénés
Kampány 2011

Kézhigiénés Önértékelő Rendszer (KÖR)

- Segít a kézhigiéne aktuális **helyzetének megismerésében**
- Segít a kézhigiéne javításának, a **fejlődés mértékének** rendszeres **felmérésében**
- Azonosítja a **fejlesztésre szoruló területeket**
- Elősegíti a kézhigiénés fejlesztésére irányuló **cselekvési terv** kidolgozását
- A **WHO kézhigiénés fejlesztési eszközei** felé irányít
- Lehetőséget ad az **eredmények objektív megvitatására** és a fejlődés dokumentálására
- Elősegíti az **eredmények világos visszacsatolását**, a cselekvési terv szükségességének indoklását az intézmény **vezetősége felé**, nyomon követi a fejlődést

A KÖR módszertana

- Egységes kórházi kérdőív, melyet az egészségügyi intézmények töltenek ki, a kórházvezetés aláírásával véglegesítve az adatokat
- Kórházi kérdőívek megküldése a fővárosi/megyei kormányhivataloknak
- Országos összesítés az NNK által
- 5 alpont
- 27 indikátor
- Értékelés:
 - alpontonként: 100 pont
 - maximális pontszám: 500 pont
- Összpontszám alapján minősítés: elégtelen, alap, közepes, haladó intézményi kézhigiénés szint
- Eredmények függvényében helyi cselekvési terv kidolgozása

A KÖR 5 alpontja

A WHO „kézhigiénés irányelve az egészségügyi intézményekben” (2009) bizonyítékai alapján kidolgozott **5 alpont** az egészségügyi intézmények kézhigiénés gyakorlat fejlesztésére

1. Átállás az új rendszerre

Alkoholos kézfertőtlenítő szer elérhetősége a betegellátási pontokon, a higiénés kézmosás tárgyi feltételeinek elérhetősége a mosdóknál

2. Oktatás és képzés

Minden egészségügyi dolgozót oktatni kell a helyes kézhigiénés gyakorlatra

3. Értékelés és visszacsatolás

A kézhigiénés gyakorlat monitorozása (compliance mérése), az eü. dolgozók ismereteinek felmérése, eredmények visszacsatolása

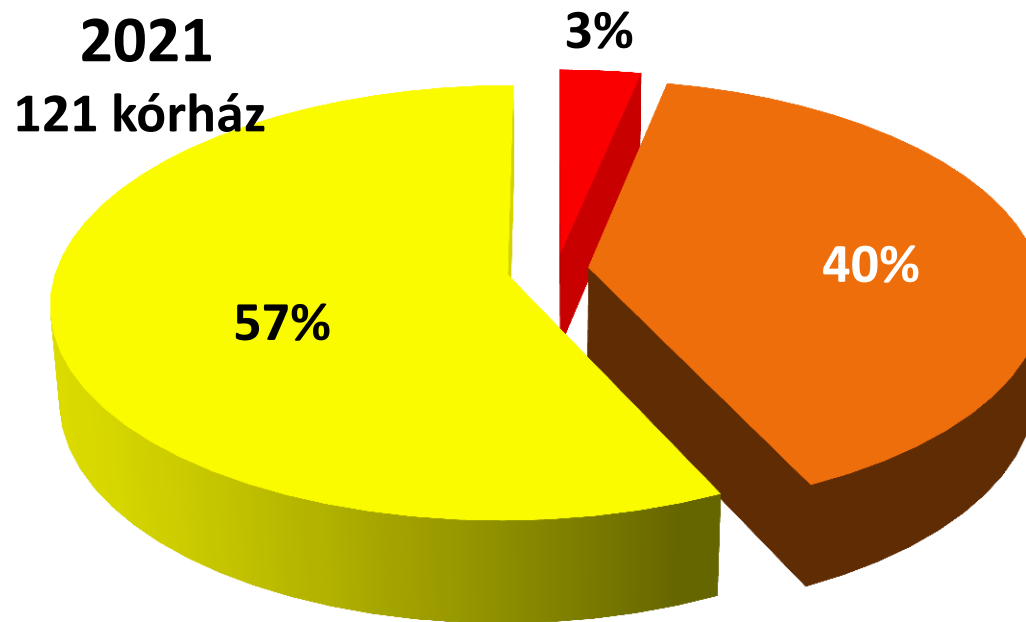
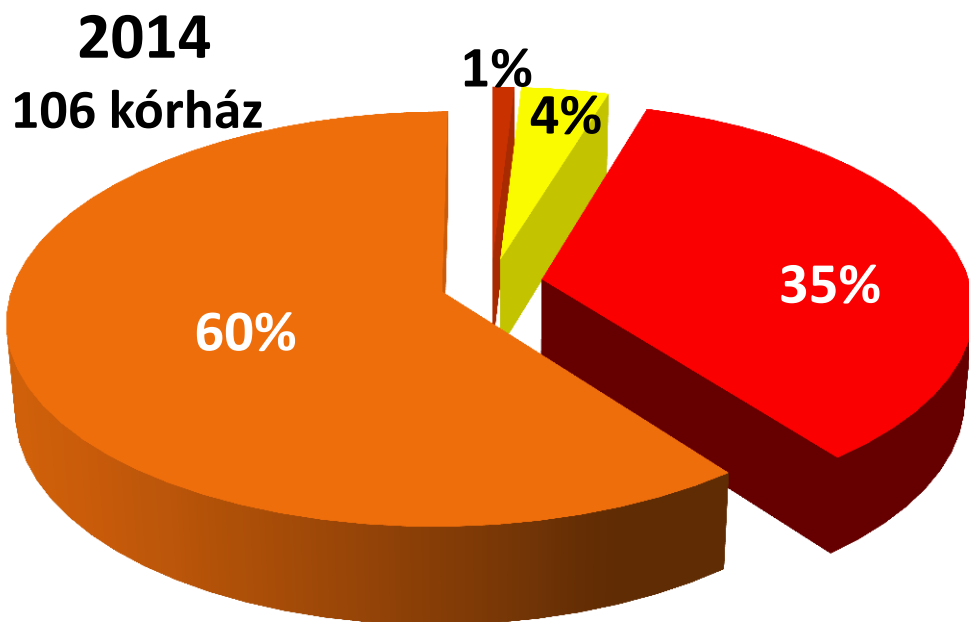
4. Emlékeztetők a betegellátási pontokon

Emlékeztetőkkel támogatni az egészségügyi dolgozókat a helyes kézhigiénés gyakorlat betartásában

5. Intézményi biztonságos környezet

Intézményvezetői támogatás, eü. dolgozók elkötelezettsége a kézhigiéne iránt, páciensek bevonása

Intézményi kézhigiénés szintek országos megoszlása a KÖR 2014 - 2021. évi eredményei alapján

Kézhigiénés szint:

Elégtelen

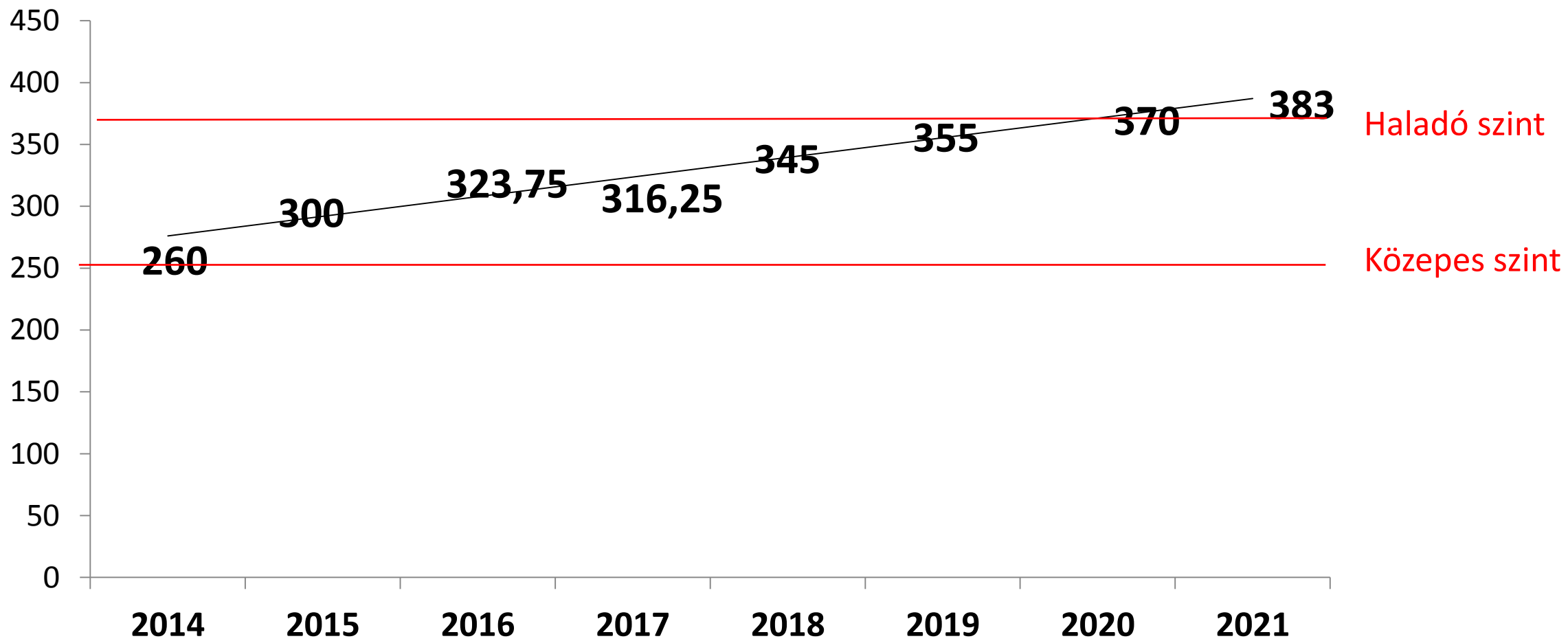
Alap

Közepes

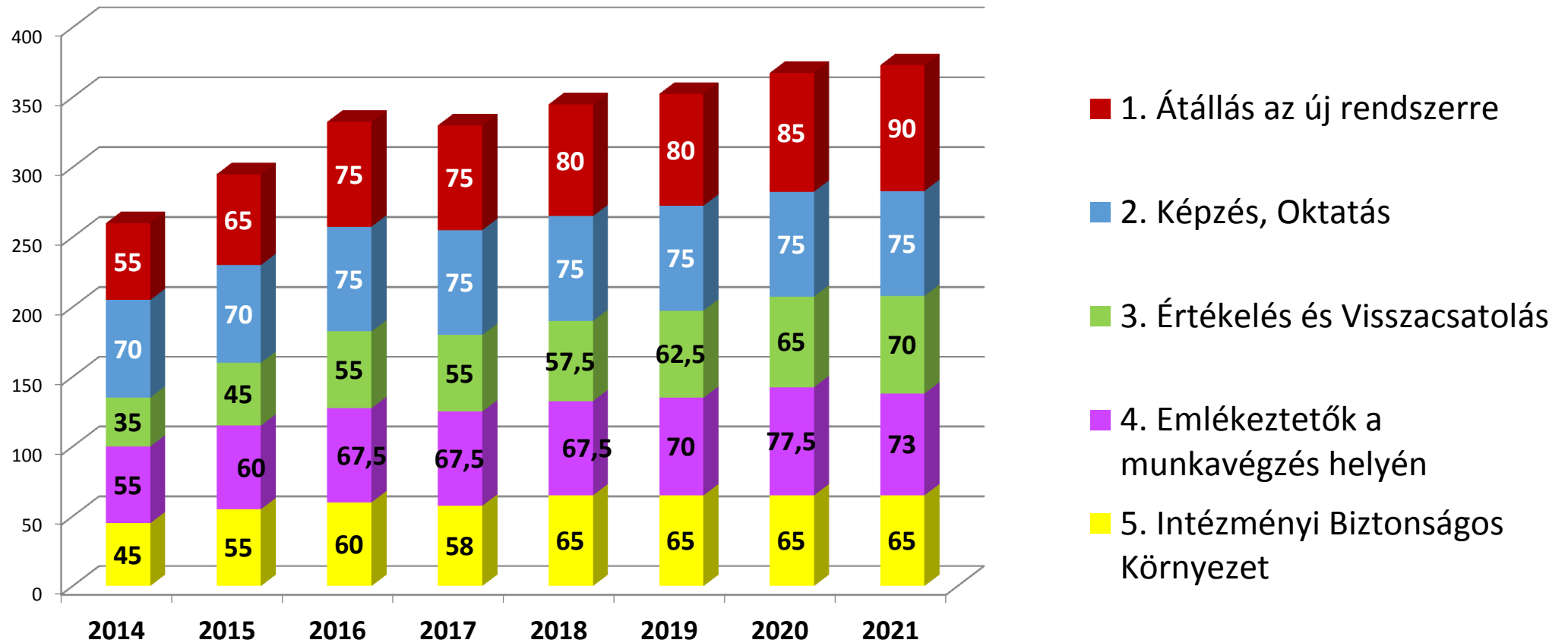
Haladó

KÖR összesített országos eredmény 2014-2021.

KÖR alpontok országos eredményei 2014-2021.

Kedvezőtlenebb eredményű indikátorok (kórházak kevesebb, mint felében teljesült 2021-ben)

Indikátor	Érték
Kézhygiénés vezéralakok kijelölésére van módszer	21%
Kézhygiénés példaképek kijelölésére van módszer	24%
Elkülönített pénzalap van a folyamatos kézhigiénés oktatásra	30%
A kézhigiénés compliance megfigyelők oktatására és validálására van rendszer	34%
Páciensek bevonására fut program	41%
Támogatják az új fejlesztések alkalmazását – kézhigiénés e-learning anyag	45%
Támogatják az új fejlesztések alkalmazását – rendszeres közlemények az intézményi hírlevélben és az intézményi rendezvényeken	45%

További kiemelt indikátor eredmények 2021. évben

Indikátor	Érték
Az alkoholos kézfertőtlenítő fogyasztás eléri a nemzetközi szakmai minimumnak tekintett 20 l/1000 ápolási napot	52%
Kézhygiénés compliance mérést végeznek direkt megfigyeléses módszerrel	71%
Milyen rendszerességgel zajlik kézhygiénés compliance mérés direkt megfigyeléses módszerrel	jellemzően évente
Mekkora a kézhygiénés compliance mértéke	61-70%
Elkülönített pénzalap van a folyamatos kézfertőtlenítő szer ellátás biztosítására	65%

KÖR eredmények interpretációja

- 2014 óta folyamatos a kézhigiénés gyakorlat fejlődése a hazai kórházakban. (2014: 4% haladó, 2021: 57% haladó)
- A fejlődés ellenére is a hazai intézmények csupán felében valósul meg a nemzetközi szakmai minimumnak tekintett 20l/1000 ápolási nap alkoholos kézfertőtlenítő szer fogyasztás.
- A kézhigiénés példakép rendszer idegen lehet a hazai egészségügyi szervezeti kultúra számára.
- Valamennyi alponthoz tartozó pontszám növekedett az évek folyamán, de legkisebb arányban az intézményi biztonságos környezeté.

Intézményi biztonságos környezet

Mennyire elkötelezett a vezetőség a kézhigiéne iránt?

- A kézhigiéne minőségi indikátor a fejlett szervezeti kultúrákban
- Jobban meg kell érteni a biztonságos intézményi kultúrát, minden szinten

Milyen az a **biztonságos környezet**, amely értékeli a kézhigiénét?

- **intézményi szinten**: az infrastrukturális eszközök biztosítása, a vezetők részéről egyértelmű támogatás, intézményi kézhigiénés célok kijelölése, kézhigiénés példakép rendszer bevezetése

- **egyéni szinten**: a kézhigiénét prioritásnak tekinti, hisz a kézhigiéne fontosságában, példát mutat

Legyen a kézhigiéne fejlesztési prioritás a hazai eü. intézményekben!

Célzott fókusz: **intézményi biztonságos környezet kialakítása:**

- **Kórházvezetés**, az osztályvezető főorvosok és a főnővérek aktív részvétele
- **IIAB** üléseken priorizált téma legyen
- **Kézhigiénés munkacsoport**, kézhigiénés példaképek kijelölése
- **Gyógyszerelési protokollok** revíziója a kézhigiéne megjelenítésével
- **Attitűd-** és magatartásformálás (újszerű oktatási módszerek alkalmazása)
- **Betegek és látogatók** bevonása, oktatása

Mi várható a megvalósulása esetén?

- Javuló kézhigiénés compliance és betegbiztonság
- Egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések csökkenése

Felújított WHO cselekvési terv minták

Intézményi biztonságos környezet:

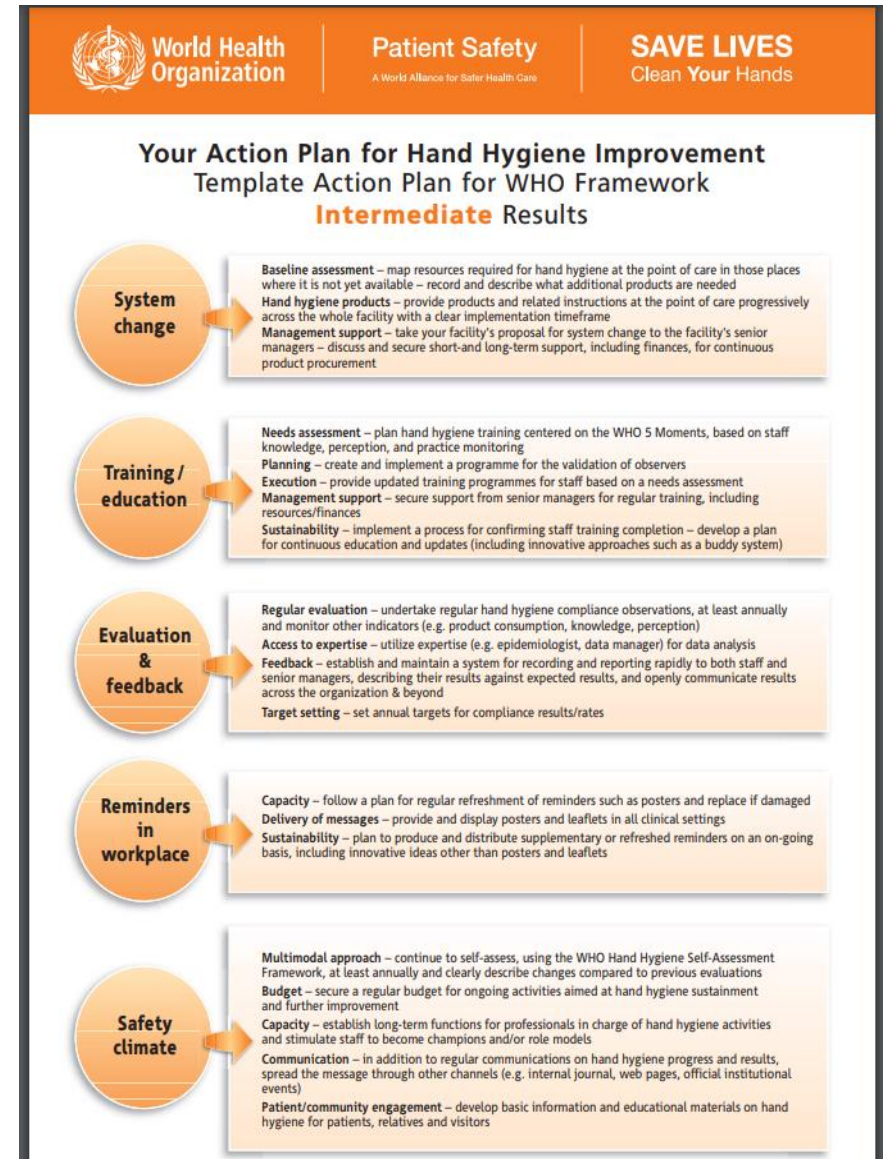
Multimodális megközelítés – folytassa az önértékelést a KÖR használatával, legalább évente, és írja le és elemezze a változásokat a korábbi eredményekhez képest

Költségvetés – folyamatos költségvetés szükséges a kézhigiéne fenntartását célzó, folyamatban lévő tevékenységekhez és további fejlesztésekhez

Kapacitás – hosszú távú feladatkörök létrehozása a kézhigiéne tevékenységet fejlesztő intézményi infekciókontroll szakemberek számára és ösztönözni az egészségügyi dolgozókat a kézhigiéne példaképpé válásban

Kommunikáció – a kézhigiéne gyakorlat fejlődéséről és az elért eredményekről szóló rendszeres kommunikáció mellett terjessze a kulcsüzeneteket más csatornákon keresztül is (pl. körlevél, weboldal/intranet, intézményi események)

Betegek/közösség bevonása – tájékoztatók és oktatási anyagok kidolgozása a kézhigiénevel kapcsolatban a betegek, a hozzátartozók és látogatók számára

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

korhazijarvany@nnk.gov.hu